

Čtení textu, práce se
zdroji, výběr tématu

ÚKOL V SEMINÁŘI: Co jste poslední dobou četli a za jakým účelem? (3 minuty)

Proč číst akademický text?

Skoro nikdy nebudete muset číst celý
odborný text aneb
Účelné a efektivní čtení akademického textu
(Gillet et al. 2009)

Strategie čtení akademického textu

Účelné čtení

- Cíle čtení konkrétního textu:
 - *Proč čtu zrovna tento text?*
 - Co se potřebuji dozvědět?
 - Jak mi to pomůže s úkolem?
 - Kde v textu najdu danou informaci?
- Učení se, příprava prezentace, příprava seminární práce
- Hledání určitých informací, odlišná strategie čtení

Úkol:

Najděte stručné informace o tom, jak se měnil v České republice volební systém po roce 1989.

Jaké efekty měl mít volební systém, který chtěla zavést ODS a ČSSD v době opoziční smlouvy?

Úkol

Jak jste hledali (a našli) požadované informace?

Strategie čtení akademického textu

Jak číst „efektivně“?

- Úspornost čtení – potřebuji to číst? Potřebuji to číst celé?
Můžu něco vynechat?
- Název
- Struktura textu a odstavců
- Scanning – rychlé vyhledávání informací (detailů) v textu
- Skimming – zjištění hlavních myšlenek textu, nikoli detailů
- Přečtení relevantních pasáží
- Detailní (opakované) čtení a poznámky

Jak poznám, že je informace
kvalitní aneb
Aktivní a kritické čtení (Gillet
et al. 2009)

Strategie čtení akademického textu

Jak číst „aktivně“?

- „furt ve střehu“
- *Co vím o tématu? Co potřebuji zjistit? O jaký typ zdroje se jedná?*
- dialog s autorem („interview“)
 - kladení (správně položených) otázek a hledání odpovědí v textu
- nejedná se o pasivní příjem informací
 - důležitá role kontextu, jaký cíl sledujeme
- základem je (vlastní) myšlení, srovnání, reflexe...
- problém více rovin textu (potřeba opakovaného čtení)

Strategie čtení akademického textu

Jak číst „kriticky“?

- Neustálá konfrontace textu s vlastními znalostmi/s dalšími texty
- Kdo je autorem textu?
- Zaměření se na objektivitu textu
- Způsob prezentace a ospravedlnění závěrů – jsou tvrzení doložena argumenty? Jaké jsou tyto argumenty?
- Odkazuje autor na zdroje? Jaké zdroje to jsou? Jak s nimi pracuje?
- Žádná informace, byť ze sebelepšího zdroje nemusí být pravdivá!

- **Úkol:** Projděte si úryvek textu a uveďte, jak autor argumentuje při vysvětlení Havlova chápání antipolitické politiky (5 minut).

Jak jste tyto informace hledali?

Jaké mohou být problémy se čtením akademického textu a jak je (vy)řešit?

Problémy s odborným textem

- Většina textu je v angličtině 😞, navíc v odborné 😞 😞 😞

„The primary goal of this research thus will be to explore the potential consequences of mobilization patterns for mass attitudes and behavior. We will consider the relationship between mobilization patterns and several political attitudes: support for an influential political role for parties, ideological sophistication, and political participation. Partisan and cognitive mobilization sources have important and often contrasting implications for political behavior.“

Co s tím???

Problém s odborným textem

Text používá termíny, kterým nerozumím 😞

Řešení?

Problém s odborným textem

I když je text česky, je moc komplikovaný a nerozumím mu

Co s tím?

Práce se zdroji

- Důvod:
 - Prokázání vlastních znalostí
 - Podpora vlastních argumentů
 - Transparentnost
 - Etika vědecké práce
- Jak najít kvalitní zdroj?
- Základem kritický přístup + existence určitých (pomocných) kritérií

Relevance zdroje

„Hierarchie“ relevance zdrojů:

1. *Odborný časopis s IF*
2. *Recenzovaný časopis v uznávané databázi (SCOPUS, ERIH...)*
3. *Monografie, recenzovaný časopis*
4. *Sborník z konference*
5. *(Kvazi)odborný časopis*
6. *Publicistika*
7. *Noviny*

Impact Factor (IF):

index citovanosti článků publikovaných v daném časopise

([Web of Science](#))

Politologická literatura

Příklady českých politologických časopisů:

- *Politologický časopis* (<http://www.politologickycasopis.cz/cz/>)
- *Politologická revue*
- *Acta politologica* (<http://www.acpo.cz/>)

Příklady zahraničních politologických časopisů:

- *Political Science Quarterly, American Political Science Review, Journal of Public Policy, East European Politics and Societies, Electoral Studies, European Political Science, European Journal of Political Research, Party Politics, West European Politics, Government and Opposition, Environmental Politics...* (Web of Science, Scopus)

Hledání el. zdrojů

Databáze:

Nejběžnější: souhrn dostupných časopiseckých zdrojů

- EBSCO, JSTOR, Science Direct, ProQuest, Oxford Journals, SAGE Journals Online, SpringerLINK...

Problém: někdy nedostupné bezplatně

(sledovat informace v knihovně FSS!)

- **Tip 1:** vzdálený přístup k EIZ (více na stránkách knihovny), přednáška v Úvodu do politologie
- **Tip 2:** discovery.muni.cz, scholar.google.com

Další elektronické zdroje

Internetové encyklopedie:

- *Wikipedia* (alias „Otevřená encyklopedie“)

Neužívat jako (citovaný) zdroj pro seminární práce!

- *Britannica Online*
- *Diplopedia*
- *Scholarpedia*
- Závěrečné práce (bc., Mgr., Ph.D.) – theses.cz

Bibliografické odkazy a citace – etika vědecké práce

- **Plagiátorství!**
- Typy práce se zdroji:
 - Odkaz na cizí výzkum/opora vlastního tvrzení
 - Parafráze – reformulace cizí myšlenky
 - Citace - Přesný přepis výroku/teze uváděný v uvozovkách a doprovázený odkazem
- Odkazy: stručná informace o zdroji
- Bibliografická citace/zápis v seznamu literatury: podrobný soupis informací o použitém zdroji v seznamu na konci textu

Plagiátorství a právní kontext

- Zákon č. 121/2000, Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (**autorský zákon**)
- Disciplinárním přestupkem je zejména (**Disciplinární řád FSS**):
 - „vydávání cizí práce za vlastní, zvláště pak použitím části cizí práce ve vlastní práci bez náležitého odkazování nebo doslovným použitím části cizí práce bez zjevného vyznačení citace, například uvozovkami“
 - „odevzdání stejné či mírně pozměněné práce ke splnění různých studijních povinností bez předchozího souhlasu alespoň jednoho z vyučujících kurzu, do něhož se práce odevzdává“

Parafráze

- Parafráze *není* přesná kopie původního textu
- Odlišná formulace/nová stylistika
- Smysl původního textu **MUSÍ BÝT** parafrází zachován
- Použití některých výrazů z původního zdroje
- Odkaz na původní text

Citace vs. parafráze

- Podle Sartoriho je jednou z vlastností umírněného pluralismu alternace vládních koalic (Sartori 2005: 191).
- Jak uvádí Sartori, „[v]zorcem umírněného pluralismu není alternativní vláda, ale vládnutí v koalici, a to s perspektivou *alternativních koalicí (...)*“ (Sartori 2005: 191).
- Uvážlivé užívání citací (přesné vyjádření toho, co chcete říci, citace jako „důkaz“, ilustrace, autorita)
- *Přesný* přepis citace (vynechání slova, přidání slova)
- **Tip:** ne více jak tři přímé citace na stránku

Vedení bibliografických odkazů a citací I

- ČSN ISO 690 (Bibliografické citace: Obsah, forma a struktura) a ČSN ISO 690-2 (Informace a dokumentace – Bibliografické citace – Část 2: Elektronické dokumenty nebo jejich části).
- 1. Metoda číselných citací – uvádění čísla zdroje v závorce přímo v textu podle pořadí jejich prvního citování (nikoliv dle abecedy)
- 2. Německý způsob - průběžné poznámky pod čarou nebo na konci textu
- 3. Anglosaský způsob - uvádění prvního prvku a data v závorce přímo v textu

Příklad – metoda číselných citací

- As Russell Dalton has shown, developed democracies are characterised by a rapid increase of a range of social interests as well as of new types of actors articulating these interests (6).

Seznam literatury

- 6. Dalton, R. J., 2007. *Democratic Challenges, Democratic Choices: The Erosion of Political Support in Advanced Industrial Democracies*. Oxford: Oxford University Press.

Příklad – anglosaský způsob

- As Russell Dalton (2007) has shown, developed democracies are characterised by a rapid increase of a range of social interests as well as of new types of actors articulating these interests.
- Případně:
As Russell Dalton has shown, developed democracies are characterised by a rapid increase of a range of social interests as well as of new types of actors articulating these interests (Dalton 2007).

Seznam literatury:

Dalton, R. J. 2007. *Democratic Challenges, Democratic Choices: The Erosion of Political Support in Advanced Industrial Democracies*. Oxford: Oxford University Press.

Příklad – německý způsob

- As Russell Dalton has shown, developed democracies are characterised by a rapid increase of a range of social interests as well as of new types of actors articulating these interests.¹
- ¹ Dalton, R. J.: *Democratic Challenges, Democratic Choices: The Erosion of Political Support in Advanced Industrial Democracies*.

Seznam literatury

- Dalton, R. J.: *Democratic Challenges, Democratic Choices: The Erosion of Political Support in Advanced Industrial Democracies*, Oxford: Oxford University Press, 2007.

Vedení bibliografických odkazů a citací

- Musí odpovídat požadavkům/charakteru daného textu (periodika).
- Užívané prvky: Jméno, Název, Nakladatelské údaje, Rozsah, ISBN, stránkování.
- Rozdíly (monografie, sborníky, příspěvky ve sbornících, články v časopisech, internetové zdroje, dokumenty, různý počet autorů, opakování odkazů (viz normy ČSN).
- Užívané prvky odkazů/citací jsou *do jisté míry volitelné*, ale vždy musí být v daném textu používány jednotně a příslušný zdroj jednoznačně identifikovatelný.
- **Tip:** ved'te si seznam literatury a odkazy dle zadané normy od začátku tvorby úkolu
- citace.com, EndNote, Mendeley, Word

Seznam literatury – obecná pravidla

- Začíná se příjmením

1. Abecední řazení
2. Podle data publikace
3. Podle pořadí umístění v textu (+suffix a,b,c...)

References

- Amos, Howard, and Patrick Sawyer. 2011. "Russian Protests: December 10 as It Happened." *The Telegraph*, December 10. <http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/europe/russia/8947840/Russian-protests-live.html>
- Bader, Max. 2012. "OSCE Electoral Assistance and the Role of Election Commissions." *Security and Human Rights* 23 (1): 19–29.
- Birch, Sarah. 2008a. "Electoral Management Bodies and the Electoral Integrity: Evidence from Eastern Europe and the Former Soviet Union." Project on Electoral Malpractice in New and Semi-Democracies. Working Paper No 2. <http://www.essex.ac.uk/government/electoralmalpractice/workingpapers.htm>
- Birch, Sarah. 2008b. "Electoral Institutions and Popular Confidence in Electoral Processes: A Cross-national Analysis." *Electoral Studies* 27 (2): 305–320.
- Birch, Sarah. 2008c. "Conceptualizing Electoral Malpractice." Project on Electoral Malpractice in New and Semi-Democracies. Working Paper No. 1. <http://www.essex.ac.uk/government/electoralmalpractice/workingpapers.htm>
- Bratton, Michael, and Nicholas van de Walle. 1997. *Democratic Experiments in Africa: Regime Transitions in Comparative Perspective*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Calingaert, Daniel. 2006. "Election Rigging and How to Fight It." *Journal of Democracy* 17 (3): 138–151.

Chyby při citování

- Odkaz na text, se kterým **nepracujete**
- **Neuvedení** citovaného textu v seznamu literatury
- (Auto)citace bez vztahu k tématu
- **Neúplná citace** (chybí některé údaje umožňující identifikaci autora)

Úkol

Najděte v textu chyby při citování.

Utvořte bibliometrický záznam na základě údajů o daném zdroji.

Strategie výběru tématu a názvu SP

- 1) vlastní okruh zájmů
 - 2) výběr tématu
 - 3) hledání zdrojů → efektivní čtení
 - 4) formulace hlavní výzkumné otázky a cíle prác (příp. hypotéz)
 - 5) volba názvu SP
 - 6) sestavení struktury a plánu psaní SP
 - 7) Psaní + hledání doplňujících zdrojů
- Čtení klíčovým předpokladem dobrého akademického psaní

Příklady

Ne nutně politologické

Čokoláda

Konzumace čokolády

Která čokoláda je nejoblíbenější (a proč?)

Pes

Pes jako domácí zvíře

Motivace pro pořízení psa jako domácího mazlíčka

“Populistické strany v Evropě”

“Vzestup populistických stran v Evropě”

Kdo volí populistické strany?

Čokoláda

Konzumace čokolády

Která čokoláda je nejoblíbenější

Populistické strany v Evropě

Vzestup populistických stran v Evropě

Kdo volí populistické strany

“Volební systémy”

“Prefereční hlasování”

„Preferenční hlasy dle charakteristiky kandidátů“

“ANO 2011”

„Byla volební kampaň ANO
personalizovaná?“

Cíl práce = zodpovězení výzkumné
otázky

Typy výzkumných otázek

- **“Co/jaké” otázky** (vyžadují deskriptivní odpověď)
→ Příklad: Jaké je volební chování...?, Co ovlivňuje voliče při rozhodování...?, apod.
- **“Proč” otázky** (explanace)
→ Příklad: Proč strana XY v posledních volbách neuspěla...?, apod.
- **“Jak” otázky** (zkoumání možností změny stávajícího stavu a hodnocení těchto změn)
→ Příklad: Jak nastavit změnu volebního systému...?., Jak ovlivnit rozhodování....?

Cvičení

V následujících textech identifikujte:

- a) Vymezení výzkumné oblasti (důležitost tématu)
- b) Definování mezery ve výzkumu
- c) Stanovení cíle práce

Děkuji za pozornost.